

У К А З А Н И Я

за формата и съдържанието на информацията, необходима за целите на ценообразуването на природния газ на газоразпределителните дружества при регулиране чрез нетна настояща стойност

Указанията са приети от Държавната комисия за енергийно регулиране (комисията) в съответствие с изискванията на чл.5, ал.8 от Наредбата за регулиране на цените на природния газ (наредбата) и са задължителни за газоразпределителните дружества (ГРД) до издаване на лицензии за извършване на дейността обществен снабдител на природен газ и лицензии за разпределение на природен газ при условията на § 23, ал. 2 и 3 от ПЗР на ЗЕ.

До лицензиране на дейността обществено снабдяване с природен газ се образува единна цена за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване на газоразпределителните дружества.

Указанията на комисията представляват справки и инструкции към тях за формата и съдържанието на изискваната информация, необходима за образуването и обосноваването на предложените цени от газоразпределителните дружества при регулиране чрез метода “Нетна настояща стойност”.

Всички справки са обобщени в електронни таблици със съответни формули за изчисления. Електронните модели за изчисляването на цените са неразделна част от задължителните указания на комисията. В случаите, когато е необходима по-подробна доказателствена информация (по преценка на газоразпределителното дружество и/или на комисията) за отделни ценообразуващи елементи, тя се прилага отделно към преписката по заявлението за цени.

Формата на справките и електронните модели е задължителна за ГРД. Комисията може да променя модела за ценообразуване при поява на непредвидени обстоятелства при разглеждането на документите за цени на ГРД. Входните данни във всички справки се попълват само в клетките с жълт цвят.

Указанията са разработени в два раздела – за образуване на цените за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване, и за образуване на цените за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи (цени за присъединяване) и две приложения – за определяне на коефициенти за разпределение на необходимите приходи по групи потребители и видове признати разходи за образуване на цената за присъединяване.

I. Образуване на цени за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване

Необходимата основна информация за образуването на цените е обобщена в справки, подредени в следната последователност в електронния модел:

справка № 1 Дълготрайни активи

справка № 2 Амортизационен план

справка № 3 Капитал

справка № 4 Плащания по договори за финансов лизинг

справка № 5 Капиталова структура и данъчни задължения

справка № 6 Годишни разходи

справка № 7 Оборотен капитал

справка № 8 Приходи от присъединяване

справка № 9 Характеристика на групите потребители

справка № 10 Характеристика на подгрупите потребители

справка № 11 Коефициенти за разпределение на необходимите приходи по групи потребители

справка № 12 Необходими годишни приходи

справка № 13 Цени за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване

справка № 14 Цени по подгрупи потребители

II. Образуване на цени за присъединяване към газоразпределителните мрежи

справка № 15 Признати разходи за образуване на цени за присъединяване

справка № 16 Цени за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи

Цените за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване се образуват въз основа на необходимите годишни приходи съгласно чл.9 от наредбата. Необходимите годишни приходи включват признатият размер на годишните разходи за дейността по лицензията и възвръщаемостта на инвестирания капитал.

Информацията в заявлението за начални цени включва прогнозни данни за необходимите годишни приходи за всяка една година от регулаторния период според бизнес плана на дружеството.

I. ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНИ ЗА ПРЕНОС НА ПРИРОДЕН ГАЗ ПО ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ И СНАБДЯВАНЕ

Справка № 1 “Дълготрайни активи”

1.1. В справката се посочват активите, които участват в регулаторната база на активите (РБА) за целите на ценообразуването.

1.2. РБА трябва да съдържа придобитите активи преди началото на регулаторния период (посочва се стойността на активите преди преценка) и прогнозираните активи според инвестиционната програма на дружеството, които ще влезнат в експлоатация по време на регулаторния период, както и прогнозната амортизация на всички активи, включени в регулаторната база.

1.3. Активи, несвързани с дейността по лицензията, като отдадени под наем, консервирани и други се посочват в справката, но не участват в регулаторната база на активите.

1.4. Прогнозните стойности на дълготрайните активи за всяка една година от регулаторния период се определят по цени към началото на регулаторния период, според разумна инвестиционна програма, одобрена от комисията, като част от бизнес плана на дружеството.

1.5. ГРД не получават възвръщаемост върху финансираня, т. е. безвъзмездно придобити активи (чрез дарения, помощи или финансирани от потребители чрез цена за присъединяване). Стойността им се посочва на отделен ред в справка № 1 и се изважда от регулаторната база на активите. Амортизациите на тези активи се включват в необходимите приходи.

Справка № 2 “Амортизационен план”

2.1. Амортизацията се изчислява по линеен метод в зависимост от полезния живот на активите, които се използват за дейността по лицензията. Справка № 2 “АМОРТИЗАЦИОНЕН ПЛАН” представлява примерен модел за изчисляване на годишните амортизационни квоти.

2.2. Полезният живот на амортизируемите активи за целите на ценообразуването утвърден от комисията е:

- разпределителни газопроводи и отклонения - 25 години;
- съоръжения - 15 години;
- съоръжения обслужващи битови консуматори – 15 години;
- сгради – 25 години;
- други дълготрайни материални активи – 5 години;
- дълготрайни нематериални активи – 7.

2.3. ГРД могат да определят полезен живот на групите активи на базата на предложено обосновано изследване, прието от комисията.

2.4. Отчетните и прогнозни стойности на активите, придобити по силата на договор за финансов лизинг трябва да съответстват на стойността на главницата от погасителните планове по договора.

Справка № 3 “Капитал”

3.1. Формата за предложени от ГРД дългосрочни и краткосрочни заеми, и средно претеглена цена на капитала за всяка една година от регулаторния период е показана в справка № 3 “КАПИТАЛ”.

3.2. В стойността на привлечения капитал се включват всички дългосрочни и краткосрочни заеми, в т. ч. и заемите по договорите за финансов лизинг. Стойността на привлечения капитал за всяка една година от регулаторния период се определя като сума от остатъчните главници по заемите.

Справка № 4 “Плащания по договори за финансов лизинг”

4.1. Стойността на заемите по договорите за финансов лизинг по години е равна на остатъчните главници, посочени в справка № 4 “ПЛАЩАНИЯ ПО ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ”.

4.2. Среднопретеглената норма на възвръщаемост на заемите по договори за финансов лизинг се определя в случаите, когато в съответния договор не е договорен постоянен лихвен процент. В изчислителните таблици на справка № 4 се определя среднопретеглен сконтов процент, присъщ на съответните лизингови договори, който осигурява покриване на сумата за лихви в рамките на срока на договора.

Справка № 5 “Капиталова структура и данъчни задължения”

5.1. Комисията определя подходящо ниво на възвръщаемост на собствения капитал, което отразява доходността на безрискови ценни книжа в България плюс рисковата премия, отразяваща присъщият за ГРД риск. Комисията приема норма на възвръщаемост на собствения капитал 15 %.

5.2. Комисията приема нормализирана (пазарно-ориентирана) цена на привлечения капитал. Изчисленията се базират на лихви по погасителните планове на заемите на ГРД.

ГРД трябва да покаже, че лихвите по заемите са в диапазона на лихвите на други дружества с подобна степен на кредитен риск. Всички заеми, участващи в средно претеглената цена на привлечения капитал, които имат по-високи лихви от текущата пазарна лихва ще бъдат привеждани към пазарните стойности.

5.3. Комисията одобрява норма на възвръщаемост на капитала (средно претеглена цена на капитала). Нормата на възвръщаемост на капитала се изчислява преди данъчно облагане по следната формула:

$$NB = D_{СК} * \left(\frac{NB_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + D_{ПК} * NB_{ПК}$$

където:

NB е нормата на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане;

ДСК - делът на собствения капитал в общия капитал;

NB_{СК} - нормата на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане;

ДС - корпоративният данък върху печалбата по Закона за корпоративното подоходно облагане, %;

ДПК - делът на привлечения капитал в общия капитал;

NB_{ПК} - нормата на възвръщаемост на привлечения капитал.

5.4. Среднопретеглената норма на възвръщаемост на привлечения капитал е среднопретегленият лихвен процент по договорите за заеми, определен спрямо относителното тегло на заемите в общата сума на привлечения капитал.

Справка № 6 “Годишни разходи”

6.1. В справката се описват всички видове разходи, които са част от необходимите годишни приходи на предприятието в съответствие с чл.10 от Наредбата.

6.2. Разходите в справката са групирани, като във всяка група детайлно са описани всички видове разходи според съществуващата аналитичност на ГРД. Описаните видове разходи с разрешение на комисията могат да бъдат променяни и/или допълвани в съответствие със счетоводната аналитична отчетност на ГРД.

6.3. За целите на ценообразуването в прогнозните разходи се включват само тези разходи, които са пряко свързани с дейността по лицензията на дружеството. Във видовете разходи, които участват при образуването на цените не се включват: финансови разходи, извънредни разходи, разходи за данъци върху печалбата, разходи за бъдещи периоди, начислени разходи за загуби от обезценка, текущи разходи за начислени провизии и задължения, отписани вземания и текущи разходи за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси.

Справка № 7 “Оборотен капитал”

7.1. В справката се посочват елементите за определяне на необходимия оборотен капитал.

7.2. Необходимият оборотен капитал отразява резултатите от проучване на необходимите средства за поддържане на достатъчен размер вземания, материални запаси и парични средства за посрещане на текущите задължения, както и задължения към доставчици. Проучването е елемент от предложението за цени.

7.3. ГРД могат да определят прогнозни стойности на необходимия оборотен капитал за всяка една година от регулаторния период, като 1/8 (една осма) от стойността на необходимите годишни приходи на дружеството, които не включват оборотен капитал.

Справка № 8 “Приходи от присъединяване”

8. В справката се посочват приходите от присъединяване, като стойността им се изважда от регулаторната база на активите. Амортизациите на тези активи се включват в необходимите приходи.

Справка № 9 “Характеристика на групите потребители”

9. ГРД образуват цени за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване по приетите от комисията групи потребители (промишлени, обществено-административни и търговски, и битови потребители).

Справка № 10 “Характеристика на подгрупите потребители”

10. ГРД може да предложи формиране на цени по подгрупи потребители към началото на всеки ценови период в състава на определена група, като представи методика за разделяне на необходимите приходи на групата по подгрупи потребители в рамките на определените необходими приходи за съответната група потребители.

Справка № 11 “Коефициенти за разпределение на необходимите приходи по групи потребители”

11. Справката представлява изчислителна таблица за определяне на коефициентите за разпределение на компонентите на необходимите приходи

11.1. Коефициентите за разпределение на възвръщаемостта и разходите за експлоатация и поддръжка, и снабдяване по групи потребители се определят според методиката в приложение 1, приета от комисията. Коефициентите се определят на базата на дела на максималния часови разход на всяка група потребители в общия часови разход за всеки характерен участък от газоразпределителната мрежа.

11.2. Коефициентите за разпределение на разходите, зависещи от количествата пренесен природен газ се определят според дела на количествата природен газ за продажба по групи потребители.

Справка № 12 “Необходими годишни приходи”

11. В справката се посочват обобщени данни за всички компоненти на необходимите годишни приходи по години за регулаторния период, разпределени по групи потребители чрез коефициентите за разпределение.

Справка № 13 “Цени за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване”

13.1. Началните цени се образуват от необходимите годишни приходи за всяка една година от регулаторния период.

13.2. За целите на образуването на цените се прилага методът на нетна настояща стойност в съответствие с равенството:

$$\sum_{j=1}^m \frac{Pr_i_j}{(1+HB)^{j-1}} = \sum_{j=1}^m \frac{Ci_j \cdot Ki_j}{(1+HB)^{j-1}}$$

където:

$\sum_{j=1}^m \frac{Pr_i_j}{(1+HB)^{j-1}}$ е сумата на дисконтираните годишни приходи за i-тата група

потребители за регулаторния период, лв.

Pr_ij са годишните приходи за i-тата група потребители за j-тата година от регулаторния период, определени съгласно чл. 10.2, лв.;

$\sum_{j=1}^m \frac{Ci_j \cdot Ki_j}{(1+HB)^{j-1}}$ е сумата на дисконтираните произведения на цените и количествата

природен газ по години от регулаторния период за i-тата група потребители, лв.;

C_ij - цената за пренос по газоразпределителните мрежи и снабдяване с природен газ за i-тата група потребители за j-тата година от регулаторния период, лв./1000 куб. м;

K_ij са количествата природен газ за пренос по газоразпределителните мрежи и за снабдяване с природен газ за i-тата група потребители за j-тата година от регулаторния период, хил. куб. м;

HB - нормата на дисконтиране, равна на нормата на възвръщаемост на капитала за регулаторния период;

m - броят на годините в периода.

13.3. Цените за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване са еднокомпонентни по групи и подгрупи потребители.

Справка № 14 “Цени по подгрупи потребители”

14. Справката представлява изчислителна таблица за ГРД, формиращи цени по подгрупи потребители.

II. ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ КЪМ ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ НА ГРД

Справка № 15 “Видове признати разходи за определяне на цената за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи”

15. В справката се посочват признати от комисията видове разходи за образуване на цената за присъединяване, посочени в приложение 2.

Справка № 16 “Цени за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи”

16. В справката се посочват образуваните цени за присъединяване на базата на описаните правила.

- 16.1.** Цената за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи се определя за едно присъединяване по групи потребители с отчитане размера на заявената максимална часова консумация от присъединяваните потребители.
- 16.2.** Допуска се цената да бъде определена за потребител от съответната група за даден регулаторен период, като се приеме средна цена на базата на прогнозен брой потребители и брой присъединявания за съответния период.
- 16.3.** Цените за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи включват видовете признати разходи (разходи за труд и външни услуги) на ГРД за изграждане на газопроводните отклонения.
- 16.4.** Разходи, които са включени в справките за образуване на цената за пренос на природен газ по газоразпределителните мрежи и снабдяване не се включват към разходите, формиращи цената за присъединяване.
- 16.5.** Комисията приема съществуващите групи потребители за присъединяване към газоразпределителните мрежи (промишлени, обществено-административни и търговски, и битови потребители).
- 16.6.** Цените за присъединяване на потребители към газоразпределителните мрежи се изменят по инициатива на комисията или на предприятието.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**МЕТОД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОЕФИЦИЕНТИТЕ
ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ
ПО ГРУПИ ПОТРЕБИТЕЛИ**

Справките за определяне на коефициентите за разпределение на дълготрайните активи по групи потребители представляват обобщен модел, в който се попълват прогнозни стойности на дълготрайните материални активи за всяка една година от регулаторният период, според инвестиционната програма на дружеството.

**АЛГОРИТЪМ ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА СПРАВКИТЕ ЗА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА
ДЪЛГОТРАЙНИТЕ АКТИВИ ПО ГРУПИ ПОТРЕБИТЕЛИ**

Дълготрайните материални активи, придобити преди началото на регулаторния период се въвеждат по стойността им на придобиване.

Прогнозните стойности на дълготрайни материални активи се определят по пазарна стойност към началото на регулаторния период.

СПРАВКА “Разпределителни газопроводи - линейна част”

В справката се посочват дълготрайните материални активи “разпределителни газопроводи - линейна част”, като не се включват отклоненията към консуматори в случаите, когато съответното отклонение е краен елемент от газоразпределителната мрежа и обслужва един или няколко консуматора от една и съща група /промишлени, обществено-административни и битови/.

- 1) Определят се дълготрайните материални активи - разпределителни газопроводи за регулаторния период.
- 2) Определят се дълготрайните материални активите - разпределителни газопроводи, които са придобити преди началото на регулаторния период.
- 3) Дълготрайните материални активи - разпределителни газопроводи, в зависимост от технологичните си характеристики – диаметър, налягане, проектен часови разход, дял на проектния часов разход на отделните групи потребители в общият проектен часови разход се категоризират в участъци и зони с еднакви технологичните характеристики. /Виж образец 6 и примера към него/.
- 4) Формираните участъци и зони се нанасят заедно с технологичните си характеристики /без да се определя стойността им/ в справката по години от регулаторния период, така че в полетата за всяка година да фигурират всички образувани участъци и зони.
- 5) Изчислява се сумарната стойност на придобитите дълготрайни материални активи за всяка една година от регулаторния период за всеки отделен Участък и Зона.
- 6) Изчислените стойности се нанасят за съответните участъци по години от регулаторния период.

СПРАВКА “Съоръжения”

В справката се посочват дълготрайните материални активи “съоръжения към разпределителни газопроводи”, обслужващи повече от една група потребители, като АГРС, Градски ГРП, Станция за одоризация, Кранови възли и др. В стойността на дълготрайните материални активи не се включват съоръжения към отклоненията за консуматори, когато съответните съоръжения обслужват един или няколко консуматора от една и съща група /промишлени, обществено-административни, битови/.

Справката се попълва аналогично на справка “Разпределителни газопроводи – линейна част”, като за всяка една година от регулаторния период се посочват всички съоръжения с технологичните им характеристики.

СПРАВКА “Отклонения към консуматори”

В справката се посочват дълготрайните материални активи “отклонения за консуматори и съоръженията към тях”, когато са крайни елементи от мрежата и могат да обслужват един или няколко консуматори от една и съща група /промишлени, обществено-административни и битови/.

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

- 1. Участък** - линеен елемент от газоразпределителната мрежа с постоянен диаметър. Делът на проектния часов разход на отделните групи потребители, обслужвани от този участък в оразмерителния часов разход не се изменя с повече от 10 % по дължина на участъка. Принадлежащите крановете и фасонните части са част от участъка.
- 2. Зона** - елемент от газоразпределителната мрежа. Диаметърът на разпределителните газопроводи в зоната е постоянен, а делът на проектния часов разход на отделните групи потребители, обслужвани от тази зона в оразмерителния часов разход е относително постоянен. Принадлежащите крановете и фасонните части са част от зоната.
- 3. Край на проектния период** - годината към края на която се прогнозира, че капацитетът на газоразпределителната мрежа ще бъде изцяло запълнен, т.е. фактическата часова консумация ще се изравни или доближи до проектната.
- 4. Проектен часов разход** - часовият разход по идеен проект.
- 5. Оразмерителен часов разход за участък** - максималният часов разход, за който е оразмерен определен участък. Определя се като сума от проектните транзитни часови разходи за този участък и съответстващия му оразмерителен попътен часови разход.
- 6. Оразмерителен часов разход за зона** - сумата от проектните максимални часови разходи на всички потребители в зоната.
- 7. Стойност на участък (зона)** - пазарната стойност на даден участък или зона, определена по цени към настоящия момент, включваща доставките и всички строително-монтажни работи свързани с изграждането му, без да се начислява амортизация.

- 8. Дял на отделните групи потребители в стойността на линейната част** - дялът на линейната част на отделните групи потребители в стойността на съответния участък или зона от газоразпределителната мрежа. Определя се чрез умножаване на стойността на този елемент по дела на проектния часов разход на отделните групи потребители, обслужвани от съответния елемент и разделяне на така полученото произведение на оразмерителния часов разход за този елемент. Дялът на отделната група в общата стойност на линейната част е равна на сумата от дяловете на всяка една група във всеки един участък или зона.
- 9. Съоръжение** - точков елемент от газоразпределителната мрежа, обслужващ една или повече групи потребители (ГРП, одорираща станция и др.).
- 10. Оразмерителен часов разход за съоръжение** - часов разход, за който е оразмерено определено съоръжение.
- 11. Стойност на съоръжението** - пазарната стойност на дадено съоръжение по цени към настоящия момент, включваща доставките и всички строително-монтажни работи, свързани с изграждането му, без да им се начислява амортизация.
- 12. Дял на отделните групи потребители в стойността на съоръжението** - определя се чрез умножаване на стойността на този елемент по дела на проектния часов разход на отделните групи потребители, обслужвани от съответния елемент и разделяне на така полученото произведение на оразмерителния часов разход за този елемент. Дялът на отделната група в общата стойност на съоръженията е равна на сумата от дяловете на всяка една група във всяко едно съоръжение.
- 13. Отклонение** - линеен краен елемент от газоразпределителната мрежа, включително всички прилежащи към него съоръжения (ГЗП, ГЗТ, ГРЗП, ГРЗТ, кранови възли и др.), обслужващ само една група потребители.
- 14. Коефициент за разпределение на дълготрайните активи** - определя се като сумите от дяловете на отделните групи потребители в участъците, съоръженията и отклоненията се разделят на общата сума активи. Коефициентът се изчислява за всяка година от регулаторния период.

**ВИДОВЕ ПРИЗНАТИ РАЗХОДИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА
ЦЕНАТА ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИ
КЪМ ГАЗОРАЗПРЕДЕЛИТЕЛНИТЕ МРЕЖИ**

1. ПОСТОЯННИ РАЗХОДИ

- a) Издаване на скица и виза за проектиране
- b) Изготвяне на работен проект за газопроводно отклонение
- c) Съгласуване на работен проект за газопроводното отклонение
 - РИОСВ
 - ХЕИ
 - РСПАБ
 - Гражданска защита
 - Комуникационни оператори
 - ИДТН
 - НСН - Конструктивна част
- d) Одобряване на работният проект от общината
- e) Издаване на разрешение за строеж
- f) Сключване на договор за НСН
- g) Издаване на протокол за строителна площадка и ниво на строеж
- h) Разходи по организация и безопасност на движението
- i) Разходи за проби на якост и плътност
- j) Изготвяне на екзекутивна документация
- k) Становища по изпълнение на газопроводното отклонение
 - РИОСВ
 - ХЕИ
 - РСПАБ
 - Гражданска защита
 - Комуникационни оператори
 - ИДТН
 - Община
 - Агенция по кадастъра
- l) Разходи по назначаване и провеждане на държавна приемателна комисия
- m) Разходи по издаване на разрешения за ползване

2. ПРОМЕНЛИВИ РАЗХОДИ

в зависимост от максималния часови разход

- a) Изкопно-възстановителни работи
 - изрязване на пътна настилка;
 - разбиване на пътна настилка;
 - изкопаване на шурф;
 - натоварване и извозване на строителни отпадъци;
 - такса за депониране на строителни отпадъци;
 - направа на пясъчна подсипка и надсипка;
 - засипване на шурфа с прослойно трамбоване;

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО РЕГУЛИРАНЕ

- направа на основа на път от несортиран трошен камък;
- възстановяване на пътна настилка.

b) Монтажни работи

- електрофитингово заваряване;
- огневи работи при връзване с изпускане на газ от участък на газоразпределителната мрежа;
- огневи работи при връзване под налягане в газоразпределителната мрежа-стомана;
- заваръчно монтажни и изолационни работи по газопроводното отклонение – стомана;
- безразрушителен контрол на заварени съединения стомана.

c) Излаз към ГРЗП

- монтажни работи.

d) Свързване на ГРЗП към газовата инсталация

- монтажни работи.